

Γενικά Αρχεία του Κράτους
Εφορεία

Αθήνα, 26 Ιανουαρίου 2011

Προς:

1. Την Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
2. Την Επιτροπή διοργάνωσης της Εθνικής Συνδιάσκεψης για τη διαμόρφωση της πολιτικής των Αρχείων και των Βιβλιοθηκών

Θέσεις της Εφορείας των ΓΑΚ για την Εθνική Συνδιάσκεψη Διαμόρφωσης Πολιτικής Αρχείων και Βιβλιοθηκών

1. Τα αρχεία είναι:
 - 1.1 Μέρος της εθνικής, της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς αντίστοιχο με τον πολιτισμό του βιβλίου, της τέχνης και των μνημείων.
 - 1.2 Αποδεικτικό τεκμήριο του τρόπου διοίκησης και της ενδυνάμωσης της δημοκρατίας.
 - 1.3 Βασική προϋπόθεση του δικαιώματος για τη γνώση και κατανόηση του παρελθόντος και του παρόντος, τη θεμελίωση του δικαιώματος του πολίτη για πρόσβαση στην πληροφορία και τη διαμόρφωση της ατομικής και συλλογικής μνήμης.
2. Ως αρχεία εννοούνται:
 - 2.1 Τεκμήρια, σε χαρτώα ή σε ηλεκτρονική μορφή ή σε άλλο υπόστρωμα (στο εξής Τεκμήρια), που παράγουν ή παραλαμβάνουν οι θεσμοί της πολιτείας

όπως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, η Βουλή των Ελλήνων, τα πολιτικά πρόσωπα, η εκτελεστική εξουσία, η δικαστική εξουσία και οι φορείς του ευρύτερου δημοσίου τομέα (της Εκκλησίας και των οργανισμών της συμπεριλαμβανομένης) κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

- 2.2 Τα τεκμήρια που φυλάσσονται στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, Κεντρική και στις Περιφερειακές Υπηρεσίες (στο εξής ΓΑΚ) αλλά και σε δημόσιες Υπηρεσίες, οργανισμούς, ιδιωτικές συλλογές, φορείς που διατηρούν οικεία υπηρεσία διαφύλαξης των τεκμηρίων τους ή και σε ιδιώτες συλλέκτες. Τα τεκμήρια που φυλάσσονται σε Δημοτικά Αρχεία ή σε ειδικές συλλογές, όπου παρόμοιοι φορείς έχουν ιδρυθεί, π.χ. Δήμος Αθηναίων, Δήμος Πειραιώς, Ηρακλείου Κρήτης, Βόλου, Θεσσαλονίκης, κ.α. ή σε Δημοτικά Αρχεία και ειδικές συλλογές που θα ιδρυθούν στο μέλλον.
- 2.3. Τα τεκμήρια που παράγουν, παραλαμβάνουν και διατηρούν ή αφορούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα όπως τα πολιτικά κόμματα, οι επιχειρήσεις, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι σύλλογοι, και πρόσωπα που διαδραμάτισαν ή διαδραματίζουν έναν μικρό ή μεγάλο ρόλο στην πολιτική, την κοινωνική, την οικονομική, τη θρησκευτική, και την πνευματική ζωή της χώρας.
- 2.4 Τα τεκμήρια που φυλάσσονται, ήδη, στην Ειδική Υπηρεσία Αρχείων Πρωθυπουργών, Υπουργών και Υφυπουργών των Γενικών Αρχείων του Κράτους, καθώς και στα Ιδρύματα πρώην Προέδρων της Δημοκρατίας, πρώην Πρωθυπουργών και άλλων πολιτικών προσωπικοτήτων.
- 2.5 Τα τεκμήρια που έχουν παραχθεί ή φυλάσσονται από κοινότητες της ελληνικής διασποράς, σχολεία, συλλόγους και ιδρύματα που έδρασαν ή δρουν στο εξωτερικό, όπως το Ελληνικό Ινστιτούτο Βενετίας.
- 2.6 Τα αρχεία των επιχειρήσεων δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου. Στην πρώτη περίπτωση αντιμετωπίζονται ως δημόσια αρχεία στη δεύτερη ως ιδιωτικά.
3. Ως εθνική πολιτική αρχείων εννοείται:

- 3.1 Η υποχρέωση του κράτους για:
- 3.2 Τη διαφανή, σαφή και νομοθετικά κατοχυρωμένη πρόσβαση του κάθε πολίτη στα δημόσια έγγραφα ή εν γένει στα έγγραφα που εκδίδονται ή βρίσκονται στην κατοχή του δημοσίου τομέα, ανεξαρτήτως του φορέα διατήρησής τους και με τρόπο που διασφαλίζονται οι ουσιαστικές, διαδικαστικές και οργανωτικές προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος αυτού. Η υποχρέωση αυτή αφορά και τα αρχεία της Βουλής των Ελλήνων, του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης καθώς και τα ιδρύματα που φυλάσσουν αρχεία πρώην Προέδρων της Δημοκρατίας, πρώην Πρωθυπουργών και άλλων πολιτικών προσωπικοτήτων.
- 3.3 Το διαφανή, σαφή και νομοθετικά κατοχυρωμένο προσδιορισμό των περιορισμών στην πρόσβαση των αρχείων όταν συντρέχει λόγος κρατικής ασφάλειας, προστασίας προσωπικών δεδομένων ή άλλων νομοθετικά κατοχυρωμένων απορρήτων, αλλά με τη ρητή πρόβλεψη για την ακριβή χρονολογία και ημερομηνία αποχαρακτηρισμού τους από το καθεστώς περιορισμένης πρόσβαση, βάσει της ελληνικής και της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.
- 3.4 Την κατάθεση στα ΓΑΚ, των ανενεργών αρχείων των Υπουργείων (υποχρεωτικά μετά από τα τριάντα χρόνια), και των διαφόρων επιπέδων διοίκησης όπως αυτών των φορέων του ευρύτερου δημοσίου τομέα (πρώην Νομαρχιών, Περιφερειών, Δήμων και Κοινοτήτων). Σε περίπτωση που οι Δήμοι δεν επιθυμούν να καταθέσουν τα αρχεία τους στα ΓΑΚ, είναι υποχρεωμένοι να τα διατηρούν σε ειδικές υπηρεσίες, υπό την εποπτεία των ΓΑΚ, που θα ονομαστούν Δημοτικά Αρχεία οι οποίες θα παρέχουν, απαραίτητως, τις ίδιες συνθήκες φύλαξης, στελέχωσης και διευκολύνσεις πρόσβασης και μελέτης με αυτές που παρέχουν τα ΓΑΚ. Σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις τα ΓΑΚ έχουν το δικαίωμα να απαιτήσουν την κατάθεση στις Υπηρεσίες τους των ανενεργών Δημοτικών Αρχείων, έως ότου δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την αξιοποίησή τους από τους ίδιους τους Δήμους.

- 3.5 Την υποχρεωτική διάθεση στην έρευνα των δημοσίων αρχείων πάσης φύσεως μετά από την πάροδο 30 χρόνων.
- 3.6 Την άψογη φυσική διατήρηση των δημοσίων αρχείων τους από τους φορείς και τις υπηρεσίες παραγωγής τους και τη μεταβίβασή τους, μετά το πέρας της υπηρεσιακής τους χρησιμότητας, στα ΓΑΚ που θα εξασφαλίζουν τη φυσική τους διατήρηση στο διηνεκές.
- 3.7 Την απαγόρευση της καταστροφής των αρχείων από οποιαδήποτε υπηρεσία και για οποιαδήποτε λόγο πριν τα ΓΑΚ, ειδοποιηθούν ώστε να επιλέξουν από τα υπό εκκαθάριση τεκμήρια εκείνα που πρέπει να διατηρηθούν στο διηνεκές και να φυλαχθούν στα ΓΑΚ. Η μη τήρηση των παραπάνω συνεπάγεται τις κυρώσεις που προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία και αφορούν σε απώλεια περιουσίας δημοσίου.
- 3.8 Τη συνεργασία των υπηρεσιών και των φορέων παραγωγής των δημοσίων αρχείων με τις υπηρεσίες των ΓΑΚ, ώστε να επισημαίνονται τα ανενεργά αρχεία που δεν έχουν ακόμα παραδοθεί στα ΓΑΚ και να προετοιμάζεται εγκαίρως η παράδοση τους σ'αυτά. Γι' αυτόν τον σκοπό κάθε Υπουργείο, κάθε Περιφέρεια και κάθε Δήμος, πρέπει να διατηρούν έναν τουλάχιστον υπάλληλο-σύνδεσμο με τα ΓΑΚ.
- 3.9 Την παρότρυνση των ιδιωτών που κατέχουν συλλογές αρχείων και των κατόχων αρχείων που δεν είναι κρατικοί φορείς να γνωστοποιούν στο κοινό και στα ΓΑΚ, το περιεχόμενο των συλλογών τους και να διευκολύνουν την πρόσβαση για τους ερευνητές. Η παρότρυνση αυτή εννοείται ως η ηθική ενίσχυση και, όταν συντρέχει λόγος, οικονομική, των ιδιωτικών φορέων διατήρησης αρχείων ώστε να αξιοποιούν τις συλλογές τους, θέτοντάς τες υπόψη του ερευνητικού κοινού. Οι ιδιωτικές συλλογές που περιέχουν δημόσια αρχεία, όπως αυτά ορίζονται από τη σχετική νομοθεσία, θα δηλώνονται υποχρεωτικά στα ΓΑΚ.
- 3.9.1 Σε περίπτωση που οι ιδιώτες κάτοχοι αρχείων δεν επιμελούνται τη διατήρησή τους, τα ΓΑΚ είναι υποχρεωμένα να παραλαμβάνουν ως παρακαταθήκη και

να φυλάσσουν αυτά τα αρχεία χωρίς οι ιδιώτες κάτοχοί τους να χάνουν τα δικαιώματα της ιδιοκτησίας τους. Στην κατηγορία των ιδιωτών συλλεκτών και των κατόχων αρχείων που δεν είναι κρατικοί φορείς περιλαμβάνονται τα αρχεία των πολιτικών κομμάτων, οι ιδιωτικές συλλογές, οι συλλογές αρχείων που φυλάσσονται σε ιδιωτικά μουσεία, τα αρχεία των οικονομικών επιχειρήσεων, τα συμβολαιογραφικά αρχεία, τα αρχεία των Κοινοφελών Ιδρυμάτων ιδιωτικού δικαίου, τα αρχεία συλλόγων και εταιρειών κάθε είδους κοινωνικής δράσης όπως πολιτιστικά και αθλητικά σωματεία, λέσχες ενδιαφερόντων, τα αρχεία, τέλος, των φυσικών προσώπων που διαδραμάτισαν ή διαδραματίζουν έναν μικρό ή μεγάλο ρόλο στην πολιτική, την οικονομική, την κοινωνική, τη θρησκευτική και την πολιτιστική ζωή. Απαγορεύεται η έξοδος αρχείων από τη χώρα χωρίς ειδική άδεια και δήλωση της εξαγωγής.

4. Μέριμνες για την υλοποίηση της εθνικής πολιτικής αρχείων.
- 4.1 Τα ΓΑΚ, οι ειδικές αρχειακές συλλογές, και τα Δημοτικά Αρχεία όπου έχουν συσταθεί ή θα συσταθούν, συνιστούν τους κύριους αλλά όχι τους μοναδικούς φορείς άσκησης της αρχειακής πολιτικής. Ουσιώδεις φορείς άσκησης της εθνικής πολιτικής αρχείων είναι και οι ιδιωτικές συλλογές αρχείων καθώς και τα ιδρύματα φύλαξης αρχείων όπως αυτά των οικονομικών επιχειρήσεων, μουσείων, πολιτιστικών ιδρυμάτων, κ.α. Τα παραπάνω ιδρύματα διατηρούν το ειδικό καθεστώς τους, ενισχύονται από το κράτος και συμμετέχουν στην πολιτική διάσωσης, διατήρησης αλλά και αξιοποίησης των αρχείων που φυλάσσουν, κοινοποιώντας την ύπαρξη των συλλογών τους και θέτοντας στη διάθεση των ερευνητών τόσο τα αρχεία τους όσο και τα απαραίτητα εργαλεία έρευνας για τη μελέτη τους.
- 4.2 Τα ΓΑΚ αποτελούν αποκεντρωμένη αυτοτελή Υπηρεσία υπό την αρμοδιότητα του Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ο οποίος ορίζει και την Εφορεία των ΓΑΚ, υπεύθυνη για τη διαμόρφωση και την υλοποίηση της αρχειακής πολιτικής την οποία εισηγείται στον αρμόδιο Υπουργό και στον οποίο υποβάλλει ετήσια έκθεση πεπραγμένων. Τα ΓΑΚ διαθέτουν δικό τους προϋπολογισμό, ο οποίος καθορίζεται με τεκμηριωμένη

γνώμη της Εφορείας των ΓΑΚ, για την άσκηση της πολιτικής τους όπως αυτή ορίστηκε παραπάνω και ιδίως για: 1) τη φύλαξη, 2) τη συντήρηση των αρχείων που τους έχουν κατατεθεί ή που τους έχουν εμπιστευθεί, 3) για την ευρετηρίασή τους και τη διάθεσή τους στο ερευνητικό ή άλλο κοινό σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς και σε ένα άνετο περιβάλλον εργασίας σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές, 4) τη ψηφιοποίηση και μικροφωτογράφιση των αρχείων που κρίνεται απαραίτητο να κοινοποιούνται μέσω διαδικτύου, 5) την ηλεκτρονική διατήρηση των αρχείων που έχουν δημιουργηθεί ως ηλεκτρονικά αρχεία και των οποίων η μελέτη απαιτεί τη διάθεση ειδικής κάθε φορά τεχνολογίας, 6) τον εμπλουτισμό των συλλογών τους δι'αγοράς ή παρακαταθήκης και 7) την ενίσχυση των ιδιωτικών αρχείων ώστε να αξιοποιούνται τα αρχεία τους και να διατίθενται όπως ορίζεται από τη σχετική νομοθεσία στην επιστημονική έρευνα, 8) τη συνεργασία με τους φορείς εκπαίδευσης, τα σχολεία και τα πανεπιστήμια, ώστε να καλλιεργηθεί βαθμιαία ένας αρχαιακός πολιτισμός στον ίδιο βαθμό που καλλιεργείται και ένας βιβλιακός και μνημειακός πολιτισμός.

4.3 Τα ΓΑΚ διατηρούν τις Περιφερειακές τους Υπηρεσίες για την άσκηση της αρχαιακής πολιτικής όπως αυτή ορίστηκε παραπάνω, ενώ αρχαιακές Υπηρεσίες μπορούν να ιδρύσουν οι Δήμοι, εφόσον το επιθυμούν. Στην περίπτωση που οι Δήμοι προχωρήσουν στην ίδρυση Δημοτικών αρχείων μετά από σχετική άδεια της Εφορείας ΓΑΚ, υποχρεούνται να συνεργάζονται με αυτά για την εφαρμογή της ποιότητας παροχής αρχαιακών υπηρεσιών, όπως αυτή παρέχεται από τα ΓΑΚ και για την εναρμόνιση των μεθόδων συλλογής και εκκαθάρισης των δημοτικών αρχείων αναλόγων με αυτές που εφαρμόζονται από τα ΓΑΚ και με αυτές που προβλέπονται από τα σχετικά προεδρικά διατάγματα.

4.4 Τα ΓΑΚ καθώς και οι ειδικές συλλογές, τα Δημοτικά Αρχεία όπου υπάρχουν και όπου πιθανόν θα ιδρυθούν, άλλοι φορείς του δημοσίου που διατηρούν αρχεία οφείλουν να εφαρμόζουν κοινούς κανόνες πρόσβασης και κοινούς κανόνες αξιοποίησης. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού τα ΓΑΚ με τη συνδρομή της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα οφείλουν να κωδικοποιήσουν τη νομοθεσία περί πρόσβασης στα δημόσια

αρχεία, και να ενημερώσουν με τη δημοσίευσή της το κοινό. Τα ΓΑΚ οφείλουν να παρέχουν τις απαραίτητες οδηγίες για την τήρηση των κανόνων πρόσβασης των αρχείων από τα δημοτικά αρχεία τα οποία οφείλουν να τους τηρούν.

- 4.5 Οι κάτοχοι ιδιωτικών αρχείων οφείλουν επίσης να καθιστούν γνωστούς τους κανονισμούς πρόσβασης στις αρχειακές συλλογές τους. Οι ιδιωτικοί φορείς φύλαξης αρχείων, οφείλουν να τα διατηρούν σε τέτοιες συνθήκες φύλαξης ώστε αυτά να βρίσκονται προστατευμένα από τις φυσική τους φθορά. Οφείλουν επίσης να συντάσσουν τα απαραίτητα εργαλεία έρευνας ώστε να διευκολύνουν τους ερευνητές στις αναζητήσεις τους. Σε κάθε περίπτωση ιδιωτικοί φορείς που διατηρούν αρχεία και ενισχύονται οικονομικά από τον κρατικό προϋπολογισμό υποχρεούνται να τα διαθέτουν στην έρευνα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- 4.6 Τα ΓΑΚ, τα Δημοτικά Αρχεία που υπάρχουν και εκείνα που θα ιδρυθούν, είναι υποχρεωμένα να γνωστοποιούν τα σύνολο των αρχειακών τους καταθέσεων, σε γενικό ευρετήριο (γενικό ευρετήριο περιεχομένων) όπου θα αναγράφεται η προέλευση της κάθε αρχειακής κατάθεσης, ο όγκος της, οι ακραίες χρονολογίες, το περιεχόμενό της, τα εργαλεία έρευνας που εξυπηρετούν τη χρήση της, και οι όροι πρόσβασης στο περιεχόμενό της. Το βιβλίο (Γενικό Ευρετήριο) αυτό πρέπει να διατηρείται σε ηλεκτρονική και χειρόγραφη μορφή. Για κάθε αρχειακή πρόσκτηση τα ΓΑΚ και τα Δημοτικά Αρχεία που υπάρχουν ή πιθανόν θα ιδρυθούν, είναι υποχρεωμένα να διατηρούν μια κατάσταση του μεταφερόμενου υλικού, την εγγραφή του στο Γενικό Βιβλίο Εισαγωγής που διατηρείται σε κάθε υπηρεσία, την εγγραφή του στο Ειδικό Ευρετήριο Προέλευσης κάθε αρχειακής κατάθεσης, και ένα συνοπτικό ευρετήριο όπου θα αναγράφονται ο αριθμός κάθε φακέλλου, οι χρονολογίες που καλύπτουν τα έγγραφα, καθώς και το γενικό περιεχόμενο του φακέλλου, σημειώνοντας και τους όρους πρόσβασης σε αυτόν. Για πολύ σημαντικά αρχεία, οι αρχειακές υπηρεσίες μπορούν να συντάσσουν αναλυτικά ευρετήρια των εγγράφων ανά φάκελλο, δίνοντας ανά έγγραφο τις χρονολογίες του, τον συντάκτη του, τον παραλήπτη του, το περιεχόμενό του

σε περίληψη καθώς και τους όρους πρόσβασης που το διέπουν. Όλα αυτά τα στοιχεία θα ενημερώνουν το Γενικό Ευρετήριο Περιεχομένων.

- 4.7 Τα ΓΑΚ ως διαχειριστές της ηλεκτρονικής πληροφορίας και των ηλεκτρονικών αρχείων που δημιουργούνται διαρκώς από τους δημόσιους φορείς υφίστανται τις επιπτώσεις και τις εξελίξεις της τεχνολογίας της πληροφορικής. Οφείλουν, άρα, να εναρμονίζουν τις πολιτικές ψηφιοποίησης που ακολουθούν με τις εξελίξεις και τα πρότυπα στον σχετικό τομέα, να παρακολουθούν τα ηλεκτρονικά συστήματα διαχείρισης, αποθήκευσης και διασφάλισης της βιωσιμότητας, της αναγνωσιμότητας και της προσβασιμότητας των ηλεκτρονικών εγγράφων στις κατάλληλες τεχνολογικές υποδομές που θα πρέπει να συντηρούνται και να αναβαθμίζονται εξυπηρετώντας τη διατήρηση της υπηρεσιακής γνώσης στον ίδιο βαθμό που την υπηρετούσαν διατηρώντας έγγραφα σε παραδοσιακά υποστρώματα.
- 4.8 Τα ΓΑΚ υποχρεούνται να συντάξουν το Εθνικό Ευρετήριο Αρχείων, όπου θα αναγράφονται, εκτός των ιδίων περιεχομένων τους, και τα αρχεία που φυλάσσονται σε ιδιωτικούς φορείς, σε άλλους κρατικούς φορείς και φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα που επί τη βάση νόμιμου λόγου ή ειδικής νομοθετικής ρύθμισης δεν έχουν καταθέσει τα ανενεργά τους αρχεία στα ΓΑΚ.
- 4.9 Τα ΓΑΚ είναι υποχρεωμένα να ενημερώνονται συστηματικά για όλες τις εξελίξεις της διεθνούς αρχειονομικής επιστήμης, και τις διεθνείς αρχειακές πρακτικές, μέσω της παρακολούθησης των δημοσιεύσεων του Διεθνούς Συμβουλίου των Αρχείων, των Ευρωπαϊκών πολιτικών των Αρχείων όπως αυτές διατυπώνονται από τις επίσημες αρχειακές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τις εξελίξεις που προκύπτουν από επιστημονικούς φορείς και δημοσιεύονται σε ειδικές μονογραφίες και εξειδικευμένα περιοδικά. Την ενημέρωση αυτήν πρέπει να διαχέουν οι αρμόδιες Υπηρεσίες των ΓΑΚ, αναρτώντας στην ιστοσελίδα τους ενημερωτικά δελτία ή έντυπα ή ηλεκτρονικά σε όλους τους ενδιαφερόμενους, κρατικούς ή ιδιωτικούς φορείς.

- 4.10 Πέραν των αρμοδιοτήτων τους επί της αρχαιακής παραγωγής της χώρας, τα ΓΑΚ οφείλουν να μεριμνήσουν, για τη διασφάλιση της ακεραιότητας, την καταγραφή και τη συγκέντρωση - όταν αυτό επιτρέπεται από τη νομοθεσία της χώρας στην οποία βρίσκονται- των αρχείων των ελληνικών κοινοτήτων του εξωτερικού ή των αρχείων που άφησαν δραστηριότητες Ελλήνων εγκαταστημένων στο εξωτερικό που έδρασαν με τη μορφή συλλόγων ή εταιρειών.
- 4.10.1 Στο πλαίσιο αυτών των δραστηριοτήτων τους τα ΓΑΚ οφείλουν να ενισχύσουν τις σχέσεις τους με τα αρχαιακά και άλλα πολιτιστικά ιδρύματα των χωρών που φιλοξένησαν Έλληνες ή στις οποίες έζησαν και ζούν Έλληνες όπως είναι οι ευρωπαϊκές χώρες, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, ο Καναδάς, η Αυστραλία, οι βαλκανικές χώρες, η Ουκρανία, η Ρωσία, η Αρμενία, η Γεωργία, η Τουρκία, η Αίγυπτος, η Λιβύη , χώρες Λατινικής Αμερικής κ.α., ώστε να αντλούνται οι απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν την ελληνική ιστορία αλλά και να αναδεικνύεται η σημασία και η δυναμική της ελληνικής διασποράς.
- 4.11 Τα ΓΑΚ, ως μέρος του εκπαιδευτικού πολιτισμού εξαιτίας των περιεχομένων τους, οφείλουν να θεσμοθετήσουν τις εκπαιδευτικές τους δραστηριότητες, με τη δημιουργία ειδικών εκπαιδευτικών εργαστηρίων και να ενισχύσουν την διαβίου εκπαίδευση, και τη διδασκαλία της ιστορίας, και μάλιστα της τοπικής, στο σχολείο και συνεργαζόμενα με τα Πανεπιστήμια. Οφείλουν τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, και συνεργαζόμενα με τα Πανεπιστήμια και τις σχολικές μονάδες, να οργανώνουν συστηματικά εκθέσεις αρχαιακού υλικού επιλέγοντας συγκεκριμένες θεματικές που θα αφορούν την ιστορία του έθνους, την ιστορία των θεσμών, την κοινωνική ιστορία, την ιστορία και τις μεταμορφώσεις του περιβάλλοντος ώστε να ευαισθητοποιούν το ευρύτερο κοινό για τις συνέχειες και τις ασυνέχειες της ιστορίας, τις κοινωνικές αντιφάσεις και τις κοινωνικές συνθέσεις, την πολιτική ιστορία και την ιστορία των κομμάτων, τις δραστηριότητες του κράτους με τις επάρκειές τους και τις ανεπάρκειές τους, την επιρροή των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον και τις συνέπειές του.

4.12 Τα ΓΑΚ ως μέρος των άλλων εθνικών φορέων διαχείρισης της πληροφορίας όπως είναι οι διάφοροι κρατικοί φορείς και οι ρυθμιστικές και ανεξάρτητες αρχές, και άρα ως διαχειριστές μέρους της δημόσιας γνώσης και της δημόσιας πληροφορίας οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη σχετική νομοθεσία, ευρωπαϊκή και εθνική, που αφορά τη διάχυση της γνώσης και της πληροφορίας, και ειδικώς τις εθνικές στρατηγικές διαφάνειας και επιχειρηματικότητας.

5. Κοινωνική λογοδοσία.

5.1 Τα ΓΑΚ οφείλουν δια της Εφορείας τους να υποβάλλουν ετησίως έκθεση των πεπραγμένων τους για όλες τις παραπάνω υποχρεώσεις στον Υπουργό Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και να την αναρτούν στο διαδίκτυο ώστε οι πολίτες να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν τις απόψεις και τις προτάσεις τους ως προς την αποτελεσματικότητα των ενεργειών των ΓΑΚ.

5.2 Ο Υπουργός Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων καταθέτει στη Βουλή των Ελλήνων ετήσια έκθεση για τις δράσεις του στην πολιτική των αρχείων.

5.3 Οι Υπουργοί Εξωτερικών και Άμυνας είναι επίσης υποχρεωμένοι να καταθέτουν ανάλογη έκθεση στη Βουλή των Ελλήνων.

5.4 Τα ΓΑΚ και οι κάτοχοι ιδιωτικών συλλογών, είναι υποχρεωμένα να συμμετάσχουν στην ανάδειξη, μέσω ενός ψηφιακού περιβάλλοντος και όταν αυτό δημιουργηθεί, του εθνικού αρχειακού, βιβλιακού και μνημειακού πλούτου.